

OBSAH

ÚVODEM	5
1. ŠÍŘENÍ PRAVOSLAVÍ VE STŘEDOEVROPSKÉM PROSTORU V 19. STOLETÍ.....	17
1.1 Pravoslavní v habsburské monarchii	17
1.2 Pravoslavní v českých zemích.....	20
1.3 Pravoslavní na východním Slovensku a Podkarpatské Rusi	40
2. POČÁTKY PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE V ČESKOSLOVENSKÉ REPUBLICE	43
2.1 Pravoslavní v českých zemích.....	43
2.1.1 Ustavení České náboženské obce pravoslavné v Praze	43
2.1.2 Zápas o ideovou orientaci Církve československé.....	50
2.1.3 Fúze Gorazdovy skupiny s Českou náboženskou obcí pravoslavnou	69
2.1.4 Česká pravoslavná eparchie v letech 1926–1942.....	86
2.1.4.1 Sawatijův zápas o rehabilitaci	87
2.1.4.2 Ústředí pravoslavné církve.....	91
2.1.4.3 Budování církevních obcí.....	99
2.1.4.4 Problém kostelů.....	105
2.1.4.5 Úsilí o zavedení jednotné liturgie	111
2.1.4.6 Výchovná a osvětová práce v eparchii.....	123
2.1.4.7 Židek versus Gorazd.....	132
2.1.4.8 Osudy pravoslavné eparchie v letech 1938–1942.....	141
2.2 Pravoslavní na Slovensku a Podkarpatské Rusi	149
2.2.1 Pravoslavné hnutí po skončení 1. světové války.....	149
2.2.1.1 Úvodem.....	149
2.2.1.2 Memoranda.....	153
2.2.1.3 Postoje vládních kruhů	161
2.2.2 Pokusy o organizaci pravoslavného hnutí	170
2.2.2.1 Dositejova podkarpatoruská mise	170

2.2.2.2	Sawatijova činnost na Podkarpatské Rusi	178
2.2.2.3	Kdo po biskupu Dositejovi?	192
2.2.2.4	Ústava eparchie a její realizace	208
2.2.2.5	Politické souvislosti	215
2.2.3	Pravoslavní na Slovensku.....	224
2.2.3.1	Problematika jurisdikce.....	224
2.2.3.2	Ladomirová	226
 3. PRAVOSLAVNÁ CÍRKEV V ČESKOSLOVENSKU PO ROCE 1945.....		231
3.1	Poválečná obnova pravoslavné církve a její cesta k dosažení autokefality	237
3.1.1	První kroky	237
3.1.2	Změna jurisdikce	242
3.1.3	Budování a upevňování organizačních struktur	250
3.1.3.1	Činnost exarchátu.....	250
3.1.3.2	Problém bohoslužebného kalendáře.....	255
3.1.4	Vyhlášení autokefality pravoslavné církve	258
3.2	Za ideou „velkopravoslavné“ církve	261
3.2.1	Problém připojení starokatolíků	261
3.2.2	Úvahy o připojení Církve československé (husitské)	263
3.2.3	Akce „P“ – likvidace řeckokatolické církve.....	264
3.2.3.1	První otevřené útoky na řeckokatolickou církev	266
3.2.3.2	„Velký sobor“ v Prešově a jeho důsledky	268
3.3	Pravoslavná církve v letech 1951–1968 – období „první normalizace“	274
3.3.1	Rozvrat pravoslavné církve	274
3.3.2	Reakce na rozvrat a pokusy jej řešit	283
3.3.2.1	„Akce 100“ a volání po obnově řeckokatolické církve	283
3.3.2.2	Zásahy státu do vedení pravoslavné církve.....	290
3.3.2.3	Kritika chování římskokatolické církve	301
3.3.2.4	„Přestupová akce“ v letech 1954–1955	303
3.4	Aktivizovat pravoslavnou církev	307
3.4.1	Pokus o řešení nedostatku kněží.....	307
3.4.2	Další konsolidační kroky a praktiky	318
3.4.1	První církevní sněmy – rekapitulace „normalizační politiky“ ...	323
3.4.4	Úsilí o navazování mezinárodních kontaktů.....	325

3.5 První „řeckokatolická krize“ v pravoslavné církvi v letech 1968–1969	327
3.6 Pravoslavná církev v letech 1970–1989 – „druhá normalizace“	337
3.6.1 Správní problémy pravoslavné církve.....	343
3.6.2 Eparchie pravoslavné církve v 70. a 80. letech 20. století.....	351
3.6.2.1 Pražská eparchie	355
3.6.2.2 Olomoucko-brněnská eparchie	362
3.6.2.3 Prešovská eparchie.....	366
3.6.2.4 Michalovská eparchie	368
3.6.3 Úsilí o modus vivendi s řeckokatolickou církví.....	370
3.6.4 „Mírová“ církev?	382
3.7 Na nových cestách? Trendy vývoje pravoslavné církve po roce 1989.....	387
ZÁVĚR.....	391
VYBRANÉ OSOBNOSTI Z DĚJIN PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE V ČESKÝCH ZEMÍCH, NA SLOVENSKU A PODKARPATSKÉ RUSI	397
POZNÁMKY.....	449
PRAMENY A LITERATURA	549
Prameny.....	549
Archivní.....	549
Tištěné.....	551
Mediální (výběr)	554
Tisk	554
Literatura.....	555
SUMMARY / ZUSAMMENFASSUNG	571
JMENNÝ REJSTŘÍK.....	576